

PILOT MAAKT WONDZORG IN REGIO PURMEREND EFFECTIEVER

F. van Wijck*

Evean Thuiszorg in Purmerend heeft als eerste thuiszorgorganisatie in Nederland in een pilot aangetoond dat de wondzorg via deregulering kan worden uitgevoerd door gespecialiseerd verpleegkundigen van de thuiszorgorganisatie. De wijkverpleegkundige bestelt de wondbehandelingsmiddelen en de wondverpleegkundige is eindverantwoordelijk voor het wondbeleid.

Het mooie van de pilot "Wondzorg in beeld" is dat die is geïnitieerd door de zorgverzekeraar in de regio – PWZ Achmea – maar dat Evean Thuiszorg er een draai aan heeft gegeven die ervoor heeft gezorgd dat veel meer betrokken partijen voordeel hebben gehaald bij de uitvoering ervan.

Wat wilde het geval? PWZ Achmea benaderde Evean met de vraag dat het over veel meer managementinformatie wilde beschikken dan op dat moment mogelijk was over de kosten en aard van wondzorg van de patiënten in de regio Purmerend. De apotheken, op dat moment verantwoordelijk voor de verstrekking van de wondbehandelingsmiddelen, stelden die informatie niet te kunnen verstrekken, omdat het niet mogelijk was alleen de specifieke wondgegevens uit het systeem te genereren en aan PWZ Achmea te verstrekken. Evean wilde de zorgverzekeraar wel helpen, maar had ook zijn eigen agenda. Henri Post, verpleegkundig specialist huiddefecten, vertelt: 'Wij wilden ook iets bereiken als we PWZ Achmea zouden helpen met het verkrijgen van managementinformatie, namelijk kwaliteitsverbetering. De wondverpleegkundigen van de thuiszorg werden op dat moment alleen bij de wondzorg betrokken als de wijkverpleegkundigen er zelf niet uitkwamen met de behandeling van een patiënt. De aanvraag voor wondzorg kwam binnen bij het RIO en deze indiceerde wondzorg op het niveau van de wijkziekenverzorgende. Maar op dit niveau is niet altijd de optimale kennis aanwezig over de keuzen die voor effectieve wondbehandeling moeten worden gemaakt. De CBO-richtlijn "Decubitus 2002" stelt dat de coördinatie daarvan bij

een (wijk)verpleegkundige hoort te liggen. Dat doel wilden wij ook bereiken.'

PWZ Achmea kon zich wel vinden in de doelstelling die Evean wilde bewerkstelligen, maar hield vanzelfsprekend wel vast aan zijn eigen doelstelling meer managementinformatie over de wondzorg te verkrijgen. Dus moest worden gezocht naar een partner die deze informatie kon bundelen. De medische specialzaak CombiCare bleek hiervoor een logische keuze, want als die alle leveringen van verbandmiddelen voor de thuiszorg voor zijn rekening kon nemen, kon ze ook op patiëntniveau gegevens hierover bijhouden. Evean ontwikkelde samen met CombiCare een machtigingsformulier waarop de wijkverpleegkundige alle patiëntinformatie kan invullen die CombiCare nodig heeft om de correcte wondbehandelingsproducten te kunnen leveren en om de levering te kunnen declareren bij de zorgverzekeraar. Bovendien levert het formulier precies de managementinformatie waarop de zorgverzekeraar zat te wachten.

Volgens Post is de rol van een medisch specialzaak belangrijk om precies die wondbehandelingsproducten bij de patiënt te krijgen die deze nodig heeft voor optimale wondzorg. Hij licht toe: 'De afspraken die apotheken en leveranciers met elkaar maken passen niet altijd bij onze wensen voor de behandeling. We hebben soms specifieke eisen en die kunnen niet altijd worden ingevuld. Het ene zilververband geeft bijvoorbeeld een veel beter resultaat dan het andere. Maar de apotheker levert het merk dat hij in zijn pakket heeft, de conversieartike-

len. Sommige hydrocolloïden hebben een te heftige plakrand die de wondrand stuktrekt, dus ook daar willen we keuzevrijheid in hebben. Hetzelfde geldt voor gazen. Die worden veelal steriel geleverd, ook als wij onsteriel bestellen omdat steriel voor een aantal indicaties geen meerwaarde heeft maar wel tien keer zo duur is. Via CombiCare kunnen we nu rechtstreeks datgene bestellen wat we wensen. Dat is veel effectiever.'

De wondverpleegkundigen van Evean hebben wel een beperkte lijst opgesteld van wondbehandelingsproducten waaruit een keuze kan worden gemaakt. Willen de wijkverpleegkundigen afwijkende materialen, zoals wondverband met honing, dan komt een wondverpleegkundige op consult om te bezien of dit inderdaad noodzakelijk is en stelt hier de indicatie voor. Is dit het geval, dan kan CombiCare het snel leveren, want het houdt alle producten op voorraad. 'Ook daarin boeken we dus winst', zegt Post. 'Bij de apotheek moet je soms een paar weken wachten op speciale producten omdat de groothandel maar eens per afgesproken periode aflevert.'

Op dit moment kan CombiCare voor tachtig procent tegemoet komen aan de afspraak de producten binnen 24 uur af te leveren bij de patiënt. Dat moet dus beter. Hiertoe is de afspraak gemaakt dat op het eerste bestelformulier een aantekening komt als het een eerste levering betreft voor een nieuw behandeltraject, zodat CombiCare erop kan toezien dat daarbij altijd direct wordt geleverd. Verder beschikt Evean over een door de wondverpleegkundige beheerde noodkoffer, waaruit de

wijkverpleegkundige producten kan gebruiken als dit nodig is om 's avonds of in het weekend de zorgcontinuïteit te kunnen garanderen. Veel vragen om afwijkende producten komen er overigens niet, benadrukt Post. Sterker nog: de basislijst wondzorg, die op dit moment 3 A4-tjes lang is, zal zelfs worden ingekort. 'Er zijn bijvoorbeeld meer dan tien bedrijven in de markt die alginate leveren, maar de verschillen daartussen zijn erg klein, dus dan kijken we vooral naar de prijs als we moeten bepalen welk alginaat wel en niet op de basislijst wondzorg wordt opgenomen. Veel bedrijven leveren een breed pakket aan overeenkomstige producten voor wondbehandeling, maar doorgaans excelleren ze dan in enkele van die producten en behoort de rest meer tot de goede middelmaat. Wij hebben dus op alle fronten de beste producten eruit gehaald voor de basislijst wondzorg. Dat betekent dat de meeste bedrijven er slechts met enkele producten op voorkomen, maar wij hebben natuurlijk puur gekeken naar de juiste verhouding tussen prijs, kwaliteit en bruikbaarheid in de wondzorg. Het mooie van deze wijze van werken is dat dit ons bedrijfs- en merkonafhankelijk maakt.'

De vraag is natuurlijk: wordt iedereen die bij de wondzorg in de thuisituatie betrokken is beter van deze nieuwe werkwijze die in de pilot zo succesvol is uitgetoet? Voor de patiënt is die vraag eenvoudig genoeg te beantwoorden. Die ontvangt snel en effectief de meest optimale wondbehandeling. Post voegt hieraan toe: 'De huisarts krijgt in zijn opleiding slechts een beperkt aantal uren over wondzorg. Natuurlijk zijn er huisartsen die dit een interessant aandachtsgebied vinden en die zich er dus verder in verdiepen. Maar het komt ook voor dat de patiënt de huisarts bezoekt om een wond te laten behandelen. De huisarts schrijft dan een wondbehandelingsproduct voor en de apotheek levert dan uit op basis van het pakket dat hij op dit gebied in zijn assortiment heeft. Vervolgens ziet iemand van de thuiszorg tijdens zijn huisbezoek dat dit product helemaal

niet aansluit bij de fase waarin de wond zich op dat moment bevindt en die zorgt ervoor dat op grond van zijn expertise het juiste wondbehandelingsproduct wordt besteld. De originele bestelling blijft dan liggen.' De huisartsen in de regio hadden dan ook geen moeite met de werkwijze die in de pilot is getest. Wel stellen zij de voorwaarde dat ze goed geïnformeerd blijven over de medische behandeling van hun patiënt. 'Dat is in de pilot nog onvoldoende uit de verf gekomen', erkent Post. 'Naar aanleiding hiervan hebben we in de eindbeoordeling van de pilot de aanbeveling gedaan hiervoor een standaardbrief te laten uitgaan die de huisarts in zijn patiëntendossier kan opnemen.'

De wijkzickenverzorgenden en wijkverpleegkundigen hadden in het begin wel wat weerstand tegen de plannen. 'De wijkzickenverzorgenden zagen het als een uitholling van hun vakgebied', zegt Post. 'Ze vonden dat ze zelf heel goed in staat waren die wondzorg te leveren, in overleg met de huisartsen. Maar nu ze de pilot hebben doorlopen staan ze wel positief tegenover de nieuwe werkwijze. Als ze de wijkverpleegkundige benaderen met vragen over wondzorg, krijgen ze zeer gerichte vragen terug. Ze kunnen zo gebruikmaken van de kennis van de wijkverpleegkundigen en dat verbetert uiteindelijk de wondzorg die ze bieden.' De wijkverpleegkundigen waren vooral bang dat de nieuwe taak hen veel extra tijd zou gaan kosten. Ze moesten immers de coördinatie van de wondzorg gaan verzorgen, plus de indicatiestelling en het opstellen van het behandelplan. Maar in de praktijk blijkt de extra werklust hiervan binnen de huidige draagkracht te vallen. Post: 'Bovendien zien ze de voordelen. De kwaliteit van de wondzorg wordt beter, de wondbehandelingsproducten worden sneller geleverd en hun inzicht in de kosten is vergroot.'

De wondverpleegkundigen op hun beurt hebben nu overzicht van alle patiënten en hun wonden, niet alleen van de probleemgevallen. We kunnen dus sneller ingrijpen als een probleem met de wond van een

patiënt lijkt te ontstaan. We hebben meer zicht op welke materialen worden gebruikt en meer mogelijkheden voor bijsturing.'

De zorgverzekeraar is ook tevreden, want die krijgt de managementinformatie waarom hij vroeg en er is maar één machtiging nodig in plaats van dat ieder nieuw recept kan worden gedeclareerd. En CombiCare heeft kunnen aantonen dat levering van wondbehandelingsproducten tot haar taken kan behoren. Alleen de apotheken zijn een stukje handel kwijtgeraakt. 'Maar dat is slechts twee procent van wat zij uitleveren', nuanceert Post.

De pilot is geëvalueerd en het is duidelijk dat de resultaten dusdanig positief zijn dat de betrokkenen de aanbeveling hebben gedaan om de nieuwe werkwijze voor de hele organisatie door te voeren. Eerst voor Purmerend/Waterland en na de zomer ook voor Zaanstad.

* Frank van Wijck

WCS /S/E/R/V/I/C/E/

VOOR ELKE WOND EEN TEAMVERBAND CONGRES EDITIE WCS NIEUWS.

Bezoekers van het WCS congres van 6 en 7 november 2001 ontvangen een speciale uitgave van het WCS Nieuws, met daarin abstracts en korte uiteenzettingen van een groot aantal voordrachten.

Dit nummer is na te bestellen voor € 8,- exclusief verpakkings- en verzendkosten via

DE WCS BESTELLIJN: 0252-223392
OF VIA INFO@WCS-NEDERLAND.NL.

De voorraad is beperkt.